

UNDULAATTI

Undulaatti on yksi maailman suosituimmista lemmikkilinnuista, ehkäpä suosituin jo. Syyt ovat yksinkertaisia: se on kaunis, tarpeeksi pieni, ja kesyyntymistä suhteellisen helposti (tästäkin on poikkeuksia). Undulaatin hieno tieteellinen nimi *Melopsittacus undulatus*, on peruslähde. Undulaatti tulee sanan loppuosasta, joka tarkoittaa aaltokuviota (selässä ja niskassa). Undulaatille perustunnus on papukaijoille (kyllä, undu on papukaija!) ominainen erittäin vahva käyrä nokka ja nelivarpaiset jalat, joista kaksi osoittaa eteen ja kaksi taakse. Näin lintu saa hyvin otteen oksasta, jolla se istuu jos kynnet eivät ole liian pitkiä. Undu on parvilintu, joten niitä suositellaan pitävän vähintään kaksi. Unduja asustaa Australiassa luonnonvaraisena lähes koko maassa, paitsi koillisosista. Se onkin maan yleisin papukaijalaji. Niitä voi elää jopa miljoonia samassa laumassa! Undut lentävät päivissä kymmeniä, jopa satoja kilometrejä etsien ruokaa ja juomaa. Lisääntyminen riippuu ilmastosta. Kuivuuden aikana ne eivät pesi ollenkaan. Jos olosuhteet ovat hyvät, ne tuottavat monta poikuetta peräjälkeen. Siksi niitä onkin helppo pesittää häkkioloissa. Undulaatteja on monen värisiä. Suosituin on vaaleanvihreä ja vaaleansininen normaalilla siipikuvoinnilla. Undulaateilla on monta siipikuviota, esim. kaneli ja opaali. Värejä taas harmaanmusta, harmaa, oliivi, sinisen eri sävyjä, vihreän eri sävyjä, valkoisia, violetteja ym., eli melkein kaikkia muita paitsi punaisen eri sävyjä, eli punaisia unduja ei ole! Undulaatti elää noin 7-15 vuotta, poikkeuksiakin löytyy, eli pidempi-ikäisiäkin on. Undu voi elää jopa 20 vuotiaaksi, jos sillä ei ole sairauksia, se on elänyt hyvän elämän jne.

UNDULAATIN HANKKIMINEN

Undulaattia hankkiessa tulisi aivan ensimmäiseksi miettiä, riittääkö linnulle tarpeeksi aikaa. Linnun kanssa on seurusteltava ja sille on järjestettävä virikkeitä. Häkki on siivottava säännöllisesti ja undulaattia on ruokittava monipuolisesti. Matkalle lähtiessä on linnulle hankittava hoitaja tai hoitopaikka. Jos aikoo pesittää lintuja, tulee siitä paljon lisää vastuuta ja vaivaa. Linnun sairastuessa se on vietävä tarvittaessa eläinlääkärin hoitoon ja sille on hankittava ehkä lääkkeitä. Undulaatti ei ole rauhaa ja hiljaisuutta kaipaavan ihmisen lemmikki. Mitä paremmin se viihtyy, sitä meluisampi ja sotkevampi se on. Oikein hyvin undulaatti viihtyy vain parvessa, jolloin mekastus ja pölyn ja höyhenen leviäminen moninkertaistuvat. Sen, joka ei hyväksy tätä tosiasiaa, pitäisi vielä kerran miettiä, onko undulaatti sittenkään hänelle sopiva lemmikki. Silloin kun undulaatti "vihdoinkin" oppii olemaan hiljaa, sen asiat ovat huonosti, ja omistaja saattaa pikapuoliin päästä eroon koko möly- ja pölytoosasta. Uutta perheenjäsentä hankkiessa on syytä hetki tarkkailla lintua ennen lopullista valintaa. Terve lintu on yleensä pirteä, liikkuu ja äänтелеe. Silmät ovat kirkaat ja avoimet, hengitys ei rahise eikä sieraimista valu eritteitä. Höyhenet ovat puhtaat ja sileät, etenkin peräaukon ympärystän tulee olla puhdas ja siisti. Apaattisena höyhenet pörrössä nuokkuva tai peräti häkin pohjalla kyhjättävä lintu on todennäköisesti sairas. Linnut voivat välillä torkkia pörheänä ja uneliaana päivänokostenkin aikaan, mutta viimeistään

häirittäessä niiden kyllä pitäisi piristyä. Jos ei ole kyse käsikesystä kotikasvatista ei normaaliundulaatti anna ottaa itseään kiinni vapaaehtoisesti. Muutama rähjäntynyt sulka ei haittaa, ne korjaantuvat kyllä viimeistään seuraavassa sulkasadossa, mutta laajoja höyhenettömiä laikkuja ei saisi näkyä. Undulaatti on lemmikkilinnuista yleisin. Se on kaunis, hauska ja usein kohtalaisen helppo saada lisääntymään. Monesti undulaatti hankitaan kuitenkin liian suurin odotuksin sen kesyyntymisestä ja puhekyvyistä. Eniten undulaateista on iloa, kun hyväksyy ne sellaisina kuin ne ovat, eikä odota mahdottomia.

MONTAKO UNDULAATTIA?

Luonnossa undulaatit elävät suurissa laumoissa. Kesyyndulaattejakaan ei tulisi koskaan pitää yksin, vaan vähintään pareittain. Undulaatti on hyvin seurallinen eläin; jos hankkii vain yhden linnun, on sille varauduttava uhraamaan aikaa vähintäänkin muutama tunti päivässä. Parhaiten undulaattien elämää pääsee seuramaan jos ottaa vähintään kaksi lintua; ne ruokkivat ja rapsuttelevat toisiaan, lentävät, kiipeilevät ja syövät yhdessä. Ne selvästi nauttivat toistensa seurasta. Toisaalta undulaatit ovat yksilöitä, eikä yhteiselo suju kaikilta. Kaupasta ostettu parikin saattaa olla toisilleen sopimaton, joten ostajan pitäisi aina yrittää ostaa pariskunta, joka jo kaupassa on selvästi yksissä. Muuten lintujen elämä voi olla alituista kinaa ja toraa. Jos riitaisan pariskunnan liittää parveen, ne eroavat välittömästi. Kumpikin etsii äkkiä uuden kumppanin, ja molempien elämä voi siitä lähtien olla jatkuvaa onnen auvoa. Undulaattien käyttäytymisen moninaiset ja mielenkiintoiset piirteet pääsevät parhaiten oikeuksiinsa silloin kun lintuja on kunnan parvi: vähintään kahdeksan mutta mieluummin yli kymmenen. Valitettavasti tämä vain ei useimmille omistajille ole käytännössä mahdollista. Eri persoonallisuudet korostuvat joukossa. Television saippuasarjat kalpenevat undulaattiparven tapahtumien rinnalla. Romansseja syttyy ja sammuu ja liittoja solmitaan ja puretaan. Joukkoon mahtuu tyyppien koko kirjo huikentelevaisista hurmureista liikuttavasti toisiinsa kiintyneisiin pariskuntiin ja vannoutuneisiin vanhoihinpiikoihin. Myös bailaajat ja hissukat, pirttihirmut ja lempeät vaimot erottuvat. On riehakkaita kaveruksia, jotka lähtevät säännöllisesti yhdessä tekemään jekkua kodin irtaimistolle, ja on harmittomia porukoita, joista on muuten vain kiva liikuskella yhdessä ja kertoilla hyviä juttuja toisilleen. **Yksinäisyys tekee onnettomaksi** Parvessa undulaattien eloa leimaa elämänilo, jonka katselemiseen ei kyllästy koskaan. Undulaattiparven elämää seurattuaan ei voi välttyä pahalta mieleltä, kun joutuu näkemään yksinäisen undulaatin alakuloisena häkissään. Suuren osan päivää se on luultavasti täysin yksin, mikä on sille täysin luonnoton olotila. Moni hankkii vain yhden undulaatin, koska aikomus on opettaa se puhumaan ja vain yksinäinen lintu voi tämän taidon kunnolla oppia. Ani harvalla on kuitenkin loppujen lopuksi aikaa ja kärsivällisyyttä opettaa lintua järjestelmällisesti, eivätkä kaikki undulaatit opi, vaikka miten opettaisi. Lintu maksaa kovan hinnan omistajansa mielihalusta. Enemmän iloa undulaatista on, kun antaa sille mahdollisuuden elää lajityypillistä undulaatin elämää eikä yritä tehdä siitä jotain, mitä se ei ole. Undulaatteja pitäisi aina olla vähintään

kaksi. Yksinäinen undulaatti voi elää siedettävää elämää vain, jos omistaja on useimmiten päiväisin kotona ja lintu on kesy ja kotona vapaana. Koululaisen, opiskelijan tai työssäkäyvän ei missään tapauksessa pitäisi pitää vain yhtä undulaattia. Yksinäinen undulaatti kesyyntyy nopeammin ja usein helpommin kuin laumassa ja viihtyy ihmisen toverina, mutta sille on tällöin pidettävä hyvin paljon seuraa. Jos aikaa ei ole runsaasti linnun kanssa touhuamiseen on paras hankkia undulaatille kaveri tai heti alkuun ottaa undulaatteja pari tai vaikka suurempikin parvi. Pariskuntakin kesyyntyy helposti ja seurustelee ihmistenkin kanssa, mutta töitä on tällöin tehtävä jonkun verran enemmän ja toinen lintu on kuitenkin aina ensisijainen kaveri. Jos lintuja ei aiota pesittää voi mainiosti hankkia myös kaksi koirasta tai kaksi naarasta, ne kaveeraavat usein mainiosti keskenään, toinen linnuista vain ottaa sitten puuttuvan sukupuolen roolin. Yksinäisyyteen tottunut lintu ei kuitenkaan aina hyväksy kumppania enää myöhemmin. Siinä tapauksessa olisi paras antaa se uuteen kotiin, jossa se pääsee useiden lajikumppanien seuraan. Parveen se kyllä sopeutuu. Tilalle kannattaa hankkia kaksi tai useampia lintuja. Yhdessä elävän parin ei tarvitse olla eri sukupuolta. Pääasia on, että linnut tulevat toimeen keskenään. Suukottelu ja toisen ruokkiminen ei ole vain vastakkaisten sukupuolten hellyydenosoitus, vaan se on myös toveruuden osoitus, jota harrastavat kaveruksetkin parvessa. Joskus undulaatit voivat kuitenkin tapella keskenään rajustikin, etenkin jos niillä on riitaa vastakkaisesta sukupuolesta tai vaikkapa pesimäpaikoista. Kannattaa siis seurata tarkkaan undulaattien kanssakäymistä ja tarvittaessa eristää häiriköt omaan häkkiinsä. Rähinänaiheita voi vähentää esimerkiksi laittamalla häkiin useampia ruokailuastioita, vaikka jokaiselle undulaatille oman ruokakupin. Nyrkkisääntönä sanottakoon että usein verisimmät tappelut syntyvät usein naarasundujen kesken. Nuori undulaatti touhuaa ja tirsakuttelee juttujaan kaiken aikaa, vanhemmiten vauhti voi hieman hidastua. Undulaatti voi jopa oppia matkimaan jokusen sanan tai vihellystä jos sitä uutterasti opettaa. Suurinta hupiahan on kuitenkin vaan seurata mitä lintu puuhailee tai leikkiä kesyn linnun kanssa ja rapsutella niskahöyheniä.

NAARAS VAI KOIRAS?

Jos ei aio pesittää lintujaan, ei oikeastaan ole mitään väliä, kumpaa sukupuolta hankittavat linnut ovat. Kaksi koirastakin tulee aivan hyvin toimeen; ne eivät yleensä tappele keskenään. Jos on mahdollisuus tarjota linnuille asunnoksi suuri lentohäkki, voi sinne hankkia pienen lauman undulaatteja. Undulaatit viihtyvät sitä paremmin mitä enemmän niillä on tilaa ja lajitovereiden seuraa. Pesittäminenkin onnistunee paremmin kun linnuilla on mahdollisuus valita kumppaninsa. Toisin kuin joskus sanotaan, sukupuoli ei vaikuta linnun luonteeseen lainkaan. Sekä uros että naaras saattavat oppia puhumaan yhtä hyvin. Puhetaito riippuu yksilöstä; jotkut linnut oppivat todella helposti matkimaan kuulemiaan ääniä, jotkut eivät opi ikinä.

HÄKKI, HOITO JA TARVIKKEET

Häkki

Koska undulaatti lentää mielellään, kannattaa sille valita mahdollisimman suuri häkki. Suositeltu minimihäkkikoko undulaatille tai parille on 0,31m², siis esim 70 x 45 x 60 cm (l x s x k), kuitenkin mitä suurempi häkki sen parempi. Neliskulmainen häkki on muodoltaan paras. Häkkiä hankkiessa kannattaa kiinnittää huomiota koon lisäksi sen käytännöllisyyteen: onko häkki helppo puhdistaa? Pohjalla oleva, ulosvedettävä laatikko helpottaa siivousta huomattavasti. Onko häkissä riittävästi ja sopivasti sijoiteltuja luokkuja? Yleensä häkkiin on sijoitettu ruoka-astia ja vesipullo ja näiden lähelle orret. Onko siinä kapenevia pinnavälejä tai koristekiemuroita joihin lintu voi juuttua? Pinnaväli ei myöskään saa olla liian suuri jotta lintu ei pääse karkaamaan tai juutu kaulastaan pinnojen väliin, undulaatille sopiva pinnaväli on noin 1,5 cm, korkeintaan 2 cm. Undulaatit viihtyvät mainiosti myös suurissa yli metrin mittaisissa lentohäkeissä. Ylemmäksi häkkiin, sen vastakkaisille puolille kannattaa sijoittaa kaksi tai, jos häkki on iso, useampia orsia. Lisäksi voi häkkiin laittaa tilan sallimissa puitteissa puiden oksia ja erilaisia leluja kuten keinun tai peilin. Mikäli haluaa linnut pesimään, pitää häkissä olla pesäpönttö. Istuinorsien paksuuden tulee olla sellainen, että linnun varpaat eivät yllä orren ympäri. Tällöin lintu saa paremman otteen orresta ja kynnetkin kuluvat sopivasti. Orsia ja muita tarvikkeita häkkiin sijoitettaessa on pidettävä huoli siitä, että ne eivät vie lentotilaa liikaa. Häkin pohjalle voi laittaa siivouksen helpottamiseksi hiekkaa tai paperia. Häkki tulee kotona sijoittaa jalustalle tai pöydälle valoisaan, vedottomaan paikkaan, ei kuitenkaan suoraan auringonpaisteeseen. Mitä ylempänä linnut ovat sitä turvallisemmaksi ne olonsa tuntevat. Veto on vaarallista linnuille. Paras paikka olisi esim. huoneen nurkka, joka on turvallinen, mutta linnut voivat kuitenkin seurata ihmisten elämää. Häkin sijoittelussa kannattaa myös muistaa, että roskia ja jyviä leviää jonkin verran väistämättä ympäristöön. Yöksi kannattaa häkki peittää kankaalla, varsinkin kesällä. Undulaattia ei ole tarkoitettu nyhjäämään häkissä koko ikäänsä. Jos käytössä ei ole suurta lentohäkkiä, on pikkukaverit päästettävä päivittäin vapaaksi ojentelemaan siipiään. Liikunta pitää linnun virkeänä ja lihakset kunnossa, jolloin tautejakin on helpompi vastustaa. Alku voi olla hankalaa ja epämääräistä törmäilyä eikä lintu välttämättä löydäkään takaisin häkkiin ilman apua, mutta harjoitus tekee mestarin. Minimoi vaaratekijät ennen lennätystä, ainakin ensimmäisillä kerroilla. Sulje ovet ja ikkunat, peitä ikkunat ja peilit ensilennoilla, jotta linnut oppivat pitämään niitä esteinä. Kissat, koirat ja hyvin pienet lapset on syytä viedä toiseen toiseen huoneeseen tai ainakin ottaa hyvin hallintaan. Peitä kattilat, akvaariot yms astiat joihin lintu voi pudota. Valvo lintuja aina niiden vapaanaollessa ja katso etteivät ne pääse nakertelemaan myrkyllisiä kasveja, sähköjohtoja tms. vaarallisia aineita tai tavaroita.

Sisustus

Häkkiin voi laittaa linnuille muutaman esineen joiden kanssa linnut voivat puuhailia. Kannattaa kuitenkin muistaa että liika on aina liikaa. Jos häkkiin työntää paljon erilaisia kiikkuja, peilejä, kelloja yms. ei linnuille jää tilaa

liikkua. Silti, muutama leikkikalua on aina linnuille tarpeen, kunhan sitä vaihdetaan tarpeeksi usein uuteen, ettei lintu pääse kyllästymään. Kannattaa hankkia muutama lelu, joita sitten vuoronperään pitää muutaman päivän linnun häkissä. Näin vanhakin lelu tuntuu uudelta kun välillä on leikkinyt jollakin muulla. Varsinkin kaikenlaiset peilit näyttävät olevan linnun mieleisiä leluja. Lintu voi istua pitkään peilin edessä äännellen peilikuvalleen ja nokkien sitä. Kulkuset ja muut kellot ovat omiaan herättämään huomiota; kun yksi undulaateista alkaa kilisyttää kelloa, kiiruhtavat häkin muutkin asukkaat nopeasti leikkiin mukaan.

Huolto

Häkki välineineen tulee siivota perusteellisesti 1-2 kertaa viikossa. Vähintään kerran kuukaudessa tulee häkki pestä kuumalla vedellä ja jollain pesuliuksella. Kun lintu on kesyynyt, on hyvä laskea se ulos häkistä lentelemään päivittäin. Tällöin kannattaa peittää verhoilla ikkunat, jotta lintu ei törmää niihin. Akvaario kannattaa myös peittää ja valvoa lintua, jotta se ei syö mahdollisia myrkykasveja.

Kylpeminen

Useimmat undulaatit pitävät kylpemisestä haaleassa vedessä ja höyhentenhoidolle on tärkeää säännöllinen kylpy ainakin kerran-pari viikossa. Kylpyammeen tulee olla riittävän tilava, jotta undulaatti mahtuu levittämään siipiään kylpiessään. Ammeen pohja ei saa olla liukas, jottei lintu liukastu ja satuta itseään. Vettä ei kannata laittaa ammeen pohjalle kovin paljon; pari senttiä on aivan riittävä määrä. Joistakin undulaateista on kuitenkin miellyttävämpää kun niitä suihkutetaan sumutepullolla; ne pörhistelevät höyheniään, levittelevät siipiään ja kirkuvat innoissaan. Jos tämäkään ei tunnu hyvältä, voi häkin seinälle kiinnittää märkiä salaatinlehtiä joiden lomassa jotkut undikset rypevät mielellään.

Luonnon antimet ja muuta

Linnun vapaana oloa ajatellen kannattaa huoneeseen rakentaa jonkinlainen oleskelupaikka. Orsia kannattaa laittaa eri puolille huonetta jotta linnulla on laskeutumispaikkoja. Undulaateille hyvin mieleinen rakennelma on kiipeilypuu. Isoon puunkarahkaan sidotaan köydenpätkiä, oksia ja muita puuhailuvälineitä. Sinne tänne puunoksiin voi ripustella herkkupaloja ja esim. koirankeksejä nakerreltaviksi. Tästä rakennelmasta saattaa tulla undulaattien lempipaikka häkin ulkopuolella. Ulkoa niityltä voi hakea heiniä, joita sitten sitoo tupsuksi, joita undulaatit voivat syödä. Myös kävyt sopivat hyvin undulaattien leikkikaluiksi; niitä voi nakerrella ja pyöritellä pitkin lattiaa. Kuitenkin kun hakee ulkoa oksia, käpyjä yms. undulaateille, tulee muistaa varmistaa, että ei kerää niitä liikenteen läheltä. On hyvin vaarallista antaa undulaateille pakokaasun saastuttamia esineitä, undulaatit nimittäin nakertelevat vähän kaikkea. Myös jonkinlaiset tikapuut voivat olla undulaateille todella mieleisiä. Niissä ne voivat kiipeillä ja roikkua helposti. Mutkainen oksankäppyrä kyllä korvaa helposti tikapuut; se on aivan yhtä käytännöllinen kiipeilyteline.

RUOKINTA

Undulaattia on pyrittävä ruokkimaan mahdollisimman monipuolisesti. Undulaatin ravinnon pohjan muodostaa hyvälaatuinen siemenseos, joka koostuu yleensä suurimmaksi osin erilaisista hirssilajikkeista. Lisäksi undulaatti tarvitsee tuoreruokaa, ruoansulatushiekkää, raikasta vettä ja ehkä jotain vitamiinivalmistetta. Siemenseoksen voi myös korvata osittain tai jopa kokonaan hyvälaatuisilla täysravintopelleteillä, joista lintu saa kaikki tarvitsemansa vitamiinitkin. Siemenseosta täydentämään linnut tarvitsevat etenkin pesinnän ja sulkasadon aikaan lisäproteiineja, joita saa kaupan "voimaruosta". Lisäksi tarjoillaan tuoreruokaa: omenaa, porkkanaa, salaattia, vesiheinää, voikukkaa, kurkkua yms. vihanneksia ja hedelmiä. Joskus linnut nirsoilevat tuoreruoan suhteen, mutta niitä kannattaa vaan laittaa sinnikkäästi tarjolle ja kokeilla vähän eri muodossa tai sijaintipaikassa. Hirssintähkiä ja erilaisia siementankoja ja -kelloja voi antaa myös herkuina silloin tällöin.

Kalsiumia ja vitamiineja

Myös kalsiumia on oltava aina tarjolla muodossa tai toisessa: kalkkikivi, seepiansuomu, simpukkarouhe, rouhittu kananmunankuori tai juomaveteen lisättävä helposti liukeneva kalsiumvalmiste. Joskus undulaateilla esiintyy jodinpuutosta, jolloin eläinlääkäriltä saa sopivan valmistein. Vitamiineja ja hivenaineita löytyy useina juuri linnuille tarkoitettuina valmisteina, ja niitä voi ropsauttaa ruoan sekaan silloin tällöin etenkin jos lintu ei muuten syö riittävän monipuolisesti. Kupuhiekkää undulaatti ei nykykäsityksen mukaan välttämättä tarvitse, mutta useimmat undulaatit kuitenkin syövät sitä mielellään, joten hienonnuksainesta voi hyvin tarjoilla ainakin silloin tällöin. Mineraalihiekkää ei juuri erikseen kannata kuitenkaan ostaa, kuvussa hiljalleen hajoava simpukkarouhe (ns. "kalkkirouhe") ajaa saman asian ja toimii samalla kalsiuminlähteenä.

Siemenseos

Siemenet voi ostaa valmiina seoksena. Siemensekoituksessa käytetään yleisimmin kanariansiemeniä, kauraa sekä erilaisia hirssejä, mm. hopeahirssiä, verihirssiä, japaninhirssiä ja tavallista viljahirssiä jota saa myös kokonaisena tähkänä. Siemenet tulee säilyttää oikein. Yleensä siemenet myydään muovisiin pakattuina, siemenet kannattaa kuitenkin säilyttää mieluummin vaikka pahvirasiassa. Siementen pitopaikan tulee olla kuiva, ilmava ja pimeä. Kannattaa vielä varmistaa, ettei siemeniin pääse mitään hyönteisiä.

Siementen idättäminen

Idätettyjen siementen antaminen undulaateille on hyvin suositeltavaa, nimittäin idätetyissä siemenissä on paljon enemmän ravintoaineita kuin pelkissä siemenissä. Kannattaa säännöllisesti idättää pieni määrä siemeniä, joita sitten tarjoaa linnuille. Täytyy muistaa että itäneet siemenet pilaantuvat nopeasti, ja ne tuleekin poistaa häkistä muutaman tunnin kuluttua tarjolle panosta.

Varsinkin pesiville linnuille idätetyt siemenet ovat lähes välttämättömiä. Pieni määrä siemenseosta sekoitetaan pieneen vesimäärään ja annetaan seistä yön yli. Seuraavina päivinä siemeniä kannattaa huuhtoa puhtaalla vedellä siivilässä. Muutaman päivän kuluttua siemenet ovat alkaneet jo itää ja ne voi antaa undulaateille. Vaikka undulaatit eivät suostuisi syömään muuta tuoreruokaa, idätetyt siemenet yleensä kelpaavat.

Tuoreruoka

Tuoreruoasta undulaatit saavat kaikki ne tarvittavat ravintoaineet mitä kuivaruoasta ei saa. Päivittäin tulee tarjota kasviksia, hedelmiä tai marjoja. Kesäisin myös ulkoa löytyy paljon sopivaa viherruokaa, kunhan sitä ei poimita läheltä liikenteen saasteita. Ulkoa löytyy esimerkiksi voikukan lehtiä, vesiheinää, piharatamoa ja tavallista ruohoa. Puutarhasta tai kaupasta kannattaa kokeilla esim. porkkanaa, salaattia, kurkkua, omenaa, päärynää, tomaattia, banaania, kaalia, herneitä, yms. Kannattaa kokeilla mahdollisimman monipuolisesti, mikä ruoka linnulle kelpaa. Tuoreravinto täytyy kuitenkin muistaa pestä huolellisesti ja poistaa häkistä ennen kuin se pilaantuu. Tuoreruoka on myös hyvä keino saada lihava undulaatti laihtumaan; tuoreruoan osuutta lisätään, ja hirssintähkien osuutta vähennetään päivittäisessä ruokavaliossa. Lisäksi myös vapaana liikkumista lisätään.

Muut ruoat

Kaupoissa on myytävänä hyvin paljon erilaisia undulaatin lisäruokia. Esimerkiksi hunajaiset siemenkellot tarjoavat undulaateille ajankulua. Niitä ei kuitenkaan tulisi tarjota kovin paljoa, sillä ne ovat melko lihottavia. Hirssintähkät ovat todella hyvä lisäravinne varsinkin pesiville linnuille. Useimmat undulaatit nakertelevat mielellään tähkää, mutta se on melko lihottavaa. Tähkää ei kannata antaa kovin paljoa kerralla, pieni patkä päivässä riittää. Pesiville ja huonokuntoisille linnuille voi kuitenkin antaa jopa kokonaisen tähkän päivittäin, ne saavat siitä tarvitsemiaan ravinteita. Ruoansulatushiikkaa tulee olla aina linnun saatavilla koska se on tärkeää linnun ruoansulatukselle, mutta lintu nokkii sitä hyvin pieniä määriä kerrallaan. Hiekan voi laittaa häkin pohjalle, jolloin se on pidettävä hyvin puhtaana ulosteista. Mielestäni on kuitenkin parempi vaihtoehto antaa hiekka tarjolle pienessä erillisessä kupissa, jossa se pysyy paremmin puhtaana. Hyvään linnunhiekkään on lisäksi lisätty kivennäisaineita ja kalkkia, jotka myös ovat hyvin tärkeitä linnun terveydelle. Kalkkikiviä tulee olla aina tarjolla. Niihin lintu voi käyttää nokkaansa ja niistä se myöskin saa kalkkia. Välillä voi näyttää että lintu ei syö kalkkikiveään laisinkaan ja välillä se taas jyräsi sitä tuntikausia. Silloin tällöin voi antaa herkkupalaksi auringonkukan siemenen, maapähkinän tai rusinan. Myös näkkileivän pala tarjoaa hyvää ajanvietettä linnulle. Kiellettyjen ruokien listalla ovat alkoholi, suola, liika rasva ja tietenkin myrkylliset kasvit.

Vesi

Vaikka vesi pysyy juoma-automaatissa puhtaana, on joka päivä vaihdettava tilalle raikasta vettä. Veteen voi lisätä säännöllisesti monivitamiinia, varsinkin jos undulaatti ei mielellään syö paljon tuoreruokia.

SAIRAUDET

Yleistä

Hyvin hoidettu ja monipuolisesti ruokittu undulaatti sairastuu melko harvoin. Helppointa onkin välttää ikävät sairastumiset oikealla hoidolla. Esimerkiksi turhaa stressiä tulisi aina välttää, sillä se voi olla hyvinkin kohtalokasta undulaateille. Ensimmäisenä havaittavia oireita on yleensä undulaatin haluttomuus; se vain kyhjöttää orrellaan eikä syö kunnolla. Yleensä huomaa todella helposti muutoksen kun muuten niin virkeä undulaatti ei enää puuhailekaan lelujensa parissa, vaan makaa lähes vaakasuorassa asennossa paikoillaan ja tuijottaa kiillottomin silmin. Myös hengityksessä voi olla vaikeuksia; hengitys rahisee ja lintu aukoo nokkaansa. Aika usein aiheuttajana on veto, jolle undulaatit ovat erityisen herkkiä. Undulaattien häkkiä ei tule sijoittaa aivan ikkunan lähelle, juuri vedon välttämisen takia. Jos lintu näyttää olevan sairas, kannattaa varmuuden vuoksi yleensä ottaa nopeasti yhteyttä eläinlääkäriin. Undulaatista, kuten muistakaan pienistä eläimistä, ei aina heti huomaa niiden sairastuneen. Suomessa on useita eläinlääkäreitä, jotka osaavat hoitaa lintuja ja undulaatteja. Eräs parhaimmista on eläinlääkäri Reijo Nenonen, joka on erikoistunut lintuihin. Puhelin 0400 575 609, sähköposti reijo@novils.com

Murtumat

Undulaatti saattaa joskus katkaista jalkansa tai murtaa siipensä. Silloin on parasta viedä undulaatti eläinlääkärin hoitoon; vain asiantunteva ihminen voi varmistaa kuinka vakavasta murtumisesta on kyse. Joskus murtuma voi parantua itsestäänkin, mutta joskus vaaditaan jopa leikkaushoitoa. Undulaateilla esiintyy lisäksi jonkin verran muitakin sairauksia, mutta useat sairaudet ovat vältettävissä oikealla ruokinnalla. Varsinkin sulkasadon aikaan ja talvella on hyvä antaa monipuolisen ravinnon lisäksi vielä jotain monivitamiiniakin. Pesivien parien ruokaan tulee aika kuulua monivitamiini- ja kalsiumlisät sekä voimaruoka, jotta vältetään vitamiinipuutokset.

Sulkasato

Sulkasato ei varsinaisesti ole sairaus, vaan kaikilla undulaateilla on sulkasato yhdestä kerrasta muutamaan kertaan vuodessa. Jotkut linnut vaihtavat kaikki höyhenensä lähes yhdellä kertaa, jotkut taas vähitellen. Joskus lintu voi sulkasadon aikaan tulla jopa lentokyvyttömäksi, mutta kunhan uudet sulat kasvavat, vaiva kyllä paranee. Sulkasadon aikana täytyy erityisen tarkasti valvoa ettei lintu joudu alttiiksi vähäisimmällekään vedolle.

